Kennen & kunnen HFD 2

Kennen:
§1: Hoe verbeter je de inrichting van het stadscentrum?
§2: Hoe kan stedelijke vernieuwing de leefbaarheid van achterstandswijken verbeteren?
§3: Met welke maatregelen is de bereikbaarheid van stedelijke gebieden te verbeteren?
§4: Waardoor verandert het landelijk gebied?
§5: Hoe kun je bij een daling van het aantal inwoners de leefbaarheid verbeteren?
Begrippenlijst hfd 2.
Aantekeningen

Kunnen:
- Kenmerken van gebieden beschrijven en verklaren
- Verschijnselen in gebieden beschrijven
- Gebieden vergelijken
- Verbanden leggen tussen verschijnselen in gebieden
- Werken met verschillende soorten statistieken

Maken §2:
Havo: 2,3,7,8,10,11
VWO: 1,2,3,7,8,9,11,13

Begrippen bij §2.

Stadsvernieuwing renoveren, voorzieningen, betere inrichting

Buurtprofiel

Herstructurering saneren,

Leefbaarheid bepalen

Woningkenmerken

Bewonerskenmerken

Hoe beoordeel je een wijk?

- Verarmingsproces stad door suburbanisatie rijkere gezinnen en invulling door immigranten
- **Buurtprofiel** weerspiegelt leefbaarheid in de buurt.

1. Woningkenmerken:

2. Bewonerskenmerken:

3. Leefbaarheid in woonomgeving:

Buurtprofiel	
Woningkenmerken:	naar ouderdom
	naar eigendom
	naar woningtype
	naar onderhoud
Bewonerskenmerken:	naar grootte van huishoudens
	naar etniciteit
	naar inkomen
	naar gezinsfase
	naar leeftijd
Woonomgeving	
Buurt- / wijkvoorzieningen	
Sociale cohesie	
Sociale (on)veiligheid:	objectieve (on)veiligheid
	subjectieve (on)veiligheid
	overlast
	verloedering
Openbare ruimte:	toegankelijkheid
	onderhoud
	overzichtelijkheid
	toezicht
Stadsvernieuwing	
Herstructurering	
Gentrification	

1: woningkenmerken

- Wijken verschillen naar:
  - bebouwingsdichtheid
  - type woning
  - menging van wonen en werken
- Koop- / huurprijs hangt af van
  - status buurt / bewonerskenmerken
  - ligging buurt / bereikbaarheid van vele voorzieningen

2: bewonerskenmerken

- Samenstelling huishouden
- Grootte huishouden
- Etnische herkomst
- Inkomen / opleiding
- Gezinsfase / leeftijd

3: leefbaarheid bepalen

Woonomgeving

1: Toegankelijkheid

2: Onderhoud en groen

3: Overzichtelijkheid

4: Toezicht

5: buurtprofiel

3. Woonomgeving

OPENBARE RUIMTE:

1: Toegankelijkheid

2: Onderhoud en groen

3: Overzichtelijkheid

4: Toezicht

5: Buurtprofiel

3. Woonomgeving

OPENBARE RUIMTE:

1: Toegankelijkheid

2: Onderhoud en groen

3: Overzichtelijkheid

4: Toezicht

5: Buurtprofiel

3. Woonomgeving

OPENBARE RUIMTE:

1: Toegankelijkheid

2: Onderhoud en groen

3: Overzichtelijkheid

4: Toezicht

5: Buurtprofiel

3. Woonomgeving

OPENBARE RUIMTE:

1: Toegankelijkheid

2: Onderhoud en groen

3: Overzichtelijkheid

4: Toezicht

5: Buurtprofiel

- Mening bewoners
  - subjectieve gegevens
- Oordeel afhankelijk van persoonskenmerken
  - opleiding, leeftijd, sekse

Hieronder staan enkele eigenschappen van uw buurt. Wilt u met rapportcijfers aangeven hoe tevreden u daarover bent?

Omcirkel een rapportcijfer van 1 tot 10. Daarbij geldt steeds: een hoger cijfer betekent dat u zeer tevreden bent.

De omschrijvingen bij de rapportcijfers kunnen u helpen een keuze te maken.

a) Kwaliteit van de woningen in de buurt (voor zover de buitenkant te zien is)

zeer slecht 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 - 10 zeer goed

b) Kwaliteit van de woonomgeving (pleintjes, bestrating, inrichting van straten, bankjes, enz.)

zeer slecht 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 - 10 zeer goed

c) Onderhoud van het openbare groen (veel onkruid, zwerfafval in struiken, enz.)

zeer slecht 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 - 10 zeer goed

d) Zorg van bewoners voor hun eigen woning (onderhoud woning, tuin, schuttingen, enz.)

zeer slecht 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 - 10 zeer goed

e) Samenleven van huishoudens van verschillende etnische afkomst (Gaan mensen afkomstig uit verschillende landen in deze buurt op een prettige manier met elkaar om?)

zeer onprettig 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 - 10 zeer prettig

f) Vervuiling (Hebt u last van zwerfvuil, verkeerd geplaatst vuilnis, hondenpoep, enz.?)

ernstig vervuild 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 - 10 niet vervuild

De leefbaarheid en de sociale veiligheid IN DE BUURT hangt samen met:

- Sociale cohesie □ □ polarisatie
- De netwerken

Nieuw: buurtapp

Sociale cohesie (samenhang)

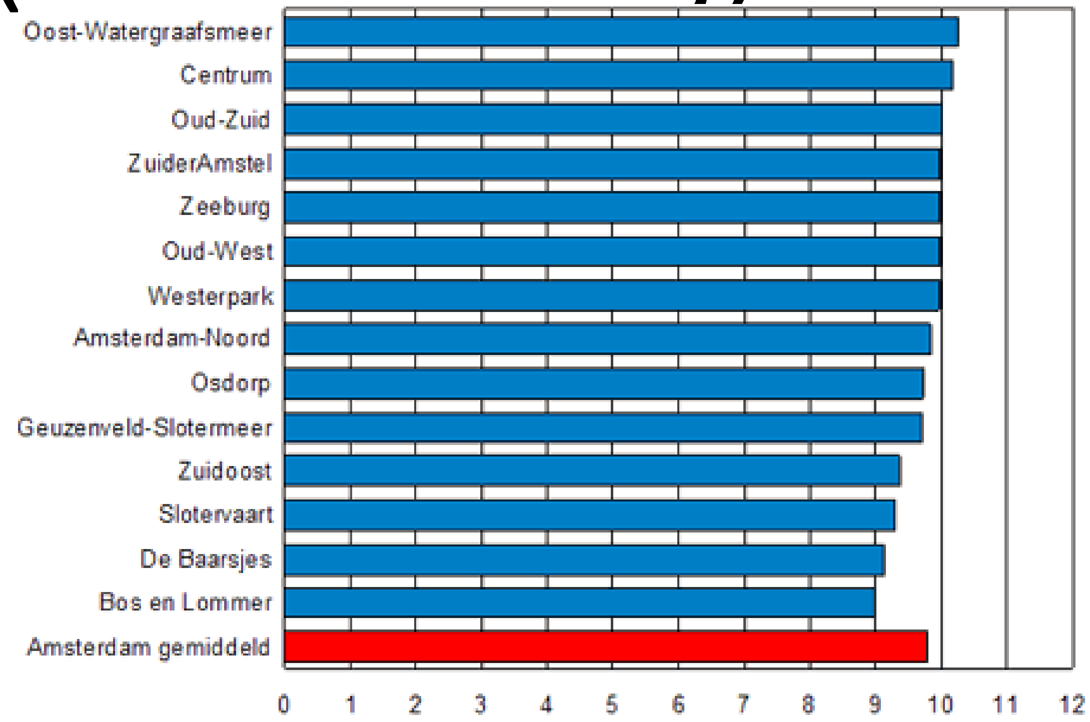

Ervaren sociale cohesie in de buurt (schaal 1-20) naar stadsdelen, 2009 (hoe hoger, hoe meer ervaren cohesie)

Onveilig?

Onveilig?

Hangouderen weggestuurd bij McDonald's Den Bosch, senioren boos: 'Ze zullen me weg moeten takelen

Onveiligheidsgevoelens naar geslacht en leeftijd, 2006

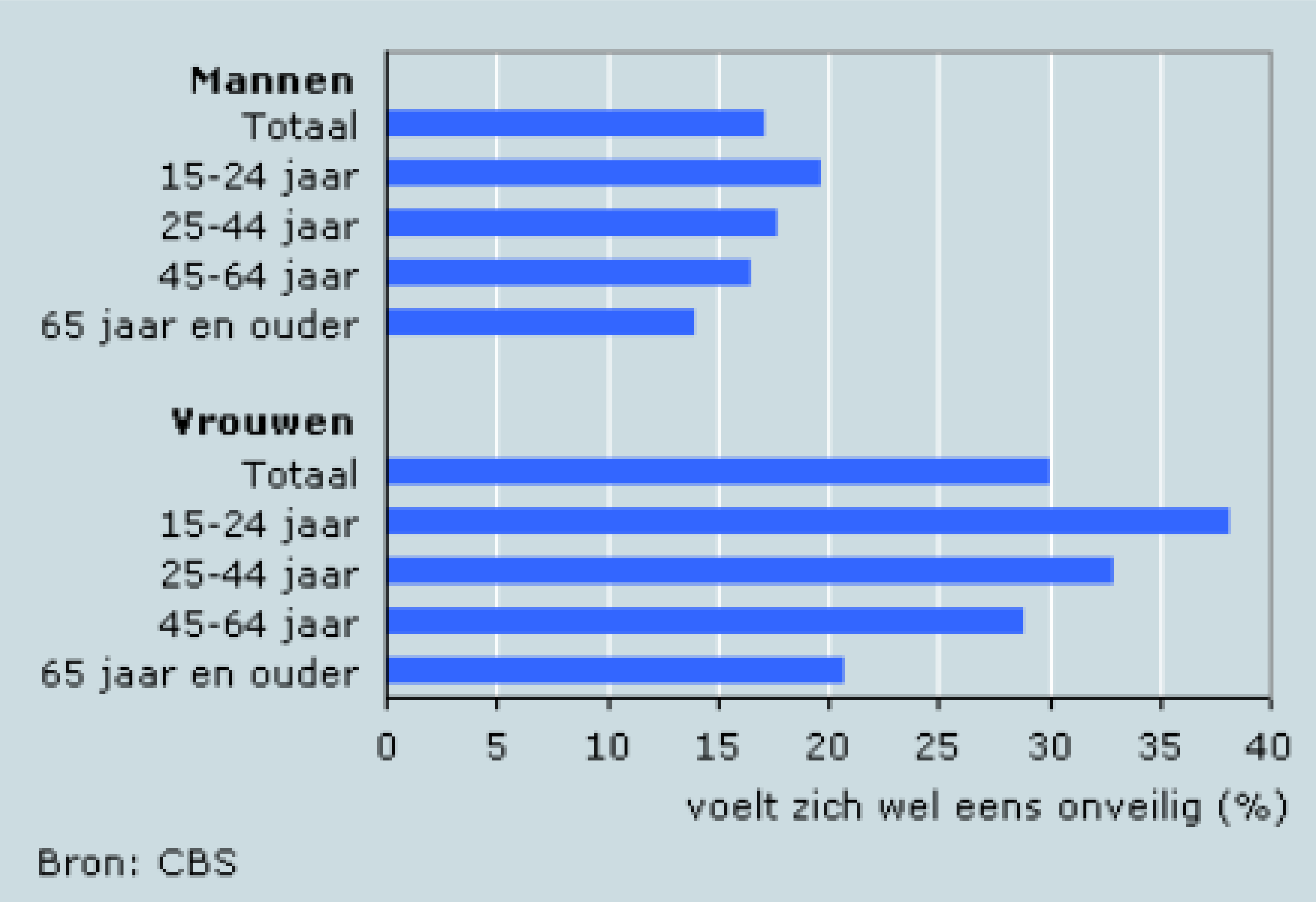

Onveiligheidsgevoelens bij vrouwen naar situatie, 2006

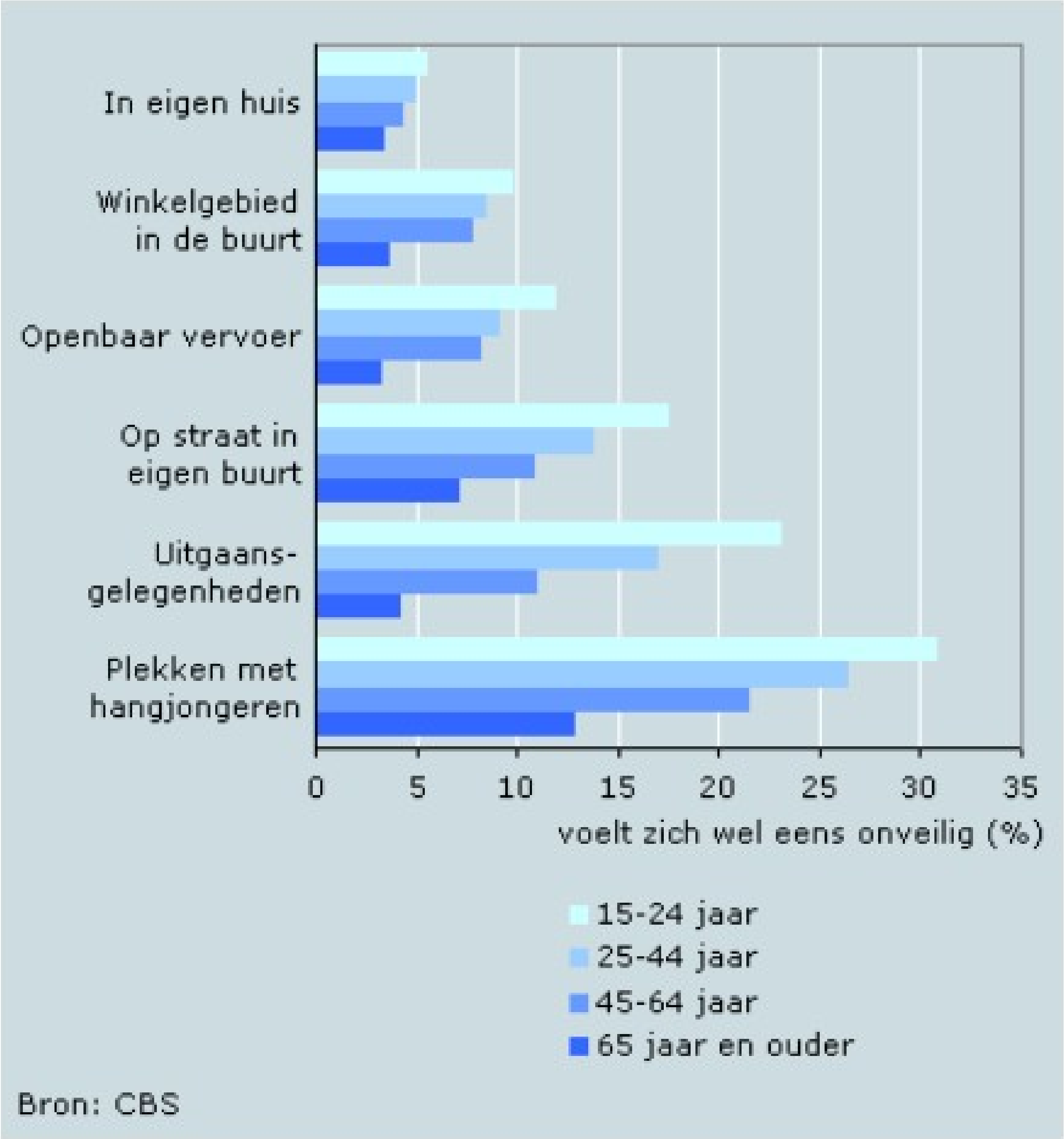

Probleemwijken

Probleemwijken

De lijst van in totaal 40 probleemwijken, verdeeld over 18 gemeenten, zoals bekendgemaakt door het ministerie van VROM:

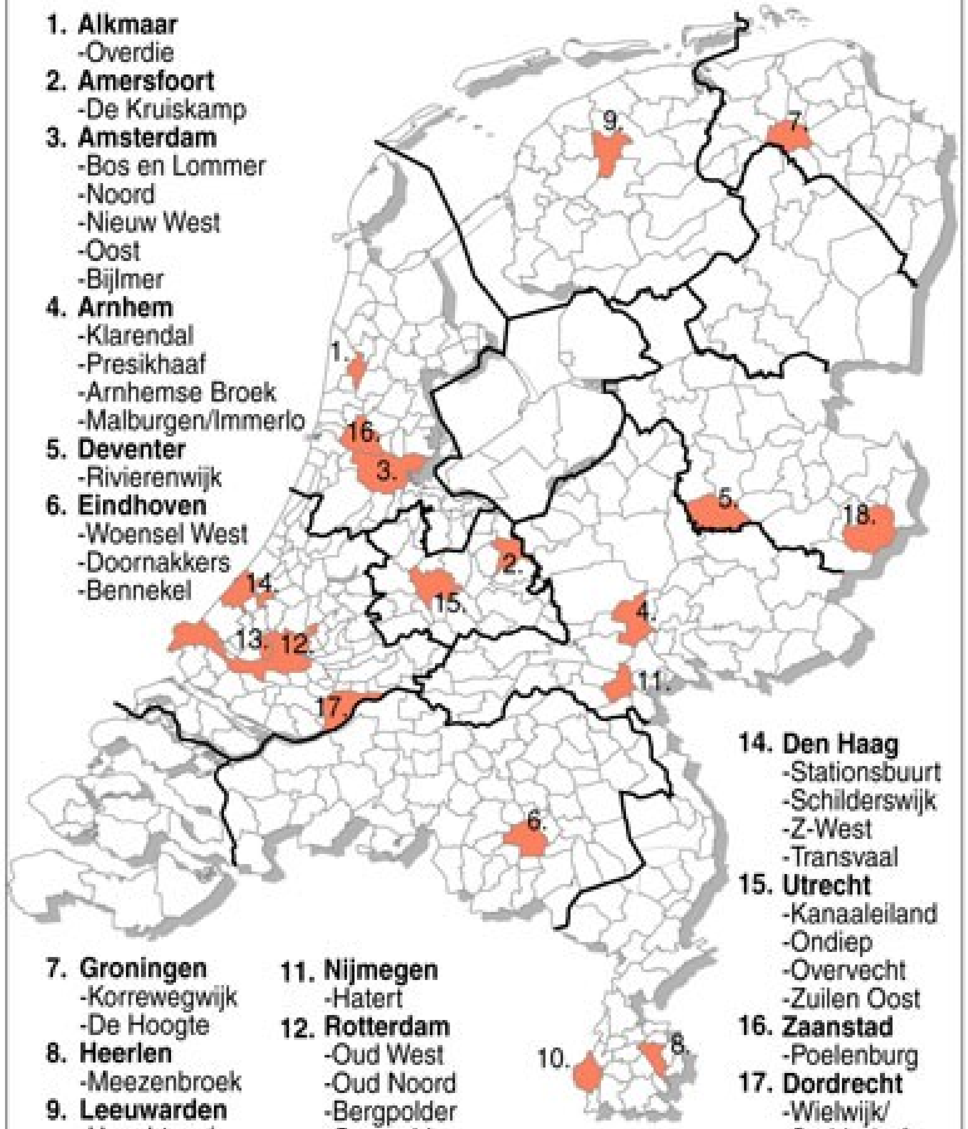

1. **Alkmaar**
   -Overdie
2. **Amersfoort**
   -De Kruiskamp
3. **Amsterdam**
   -Bos en Lommer
   -Noord
   -Nieuw West
   -Oost
   -Bijlmer
4. **Arnhem**
   -Klarendal
   -Presikhaaf
   -Arnhemse Broek
   -Malburgen/Immerlo
5. **Deventer**
   -Rivierenwijk
6. **Eindhoven**
   -Woensel West
   -Doornakkers
   -Bennekel
7. **Groningen**
   -Korrewegwijk
   -De Hoogte
8. **Heerlen**
   -Meezenbroek
9. **Leeuwarden**
   -Heechterp/
   Schieringen
10. **Maastricht**
    -Noordoost
11. **Nijmegen**
    -Hatert
12. **Rotterdam**
    -Oud West
    -Oud Noord
    -Bergpolder
    -Overschie
    -Oud Zuid
    -Vreewijk
    -Zuidelijke Tuinsteden
13. **Schiedam**
    -Nieuwland
14. **Den Haag**
    -Stationsbuurt
    -Schilderswijk
    -Z-West
    -Transvaal
15. **Utrecht**
    -Kanaaleiland
    -Ondiep
    -Overvecht
    -Zuilen Oost
16. **Zaanstad**
    -Poelenburg
17. **Dordrecht**
    -Wielwijk/
    Crabbehof
18. **Enschede**
    -Mekkelholt/
    Deppenbroek

anp - bron: ministerie van vrom

Leefbaarheid in de Afrikaanderwijk

- In sommige wijken in Rotterdam zijn veel probler
   Er zijn grote verschillen in **leefbaarheid**.

- Voorbeeld: *de Afrikaanderwijk*

- Gebouwd rond 1900
  voor *Nederlandse*
  havenarbeiders

- Goedkope,
  dicht op elkaar gebouwde,
  kleine huurwoningen
   kenmerken **oude woonwijk**

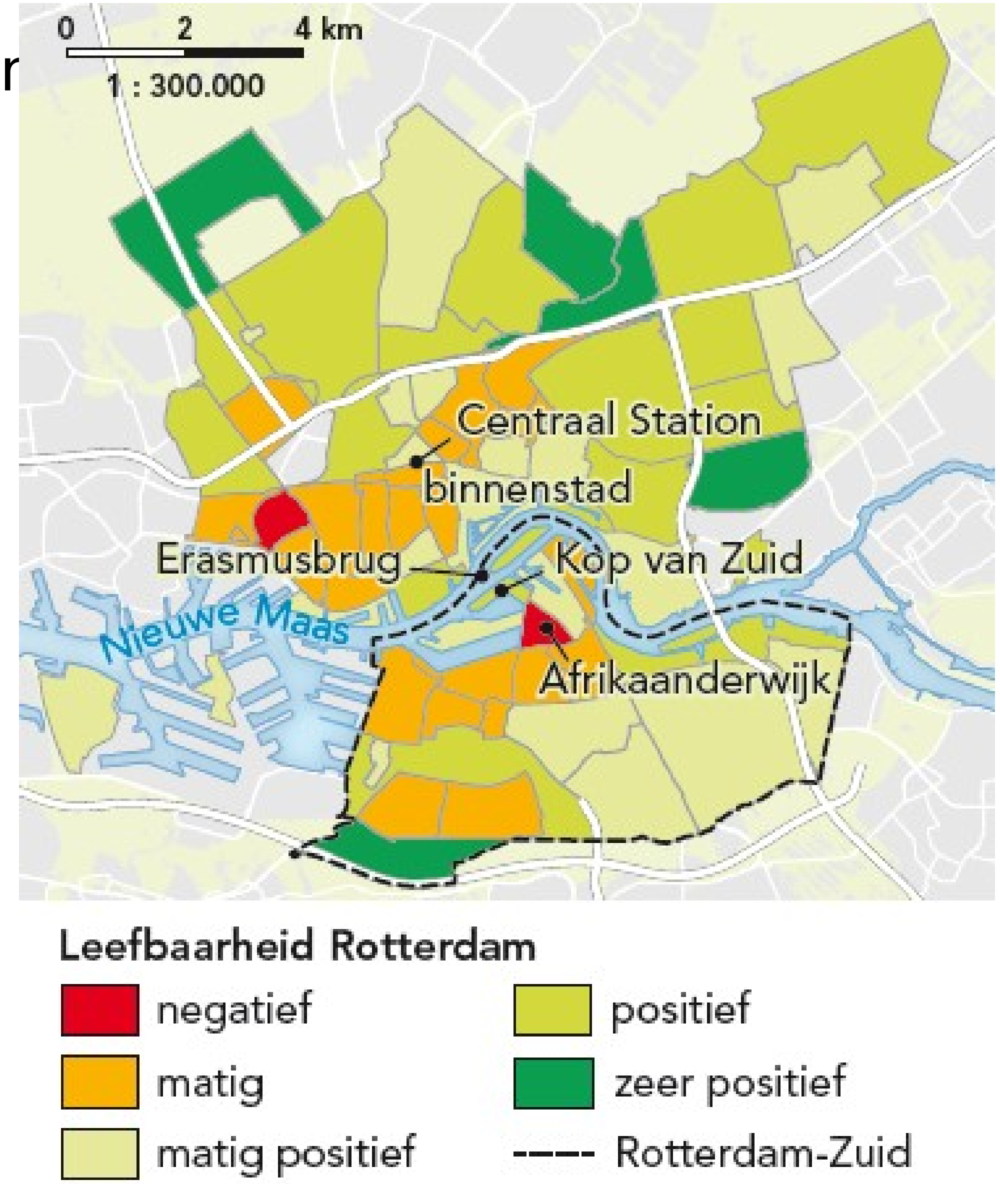

Achterstandswijk

- De Afrikaanderwijk is sinds 1900 sterk veranderd door:

- de komst van **arbeidsmigranten** uit landen rond de Middellandse Zee.
  - jaren ’60 en ’70
  - goedkoop
  - zware en vuile werk

- de komst van andere migranten.
  - vluchtelingen en illegalen

 De Afrikaanderwijk is een multiculturele wijk:
75% **niet-westerse allochtonen**

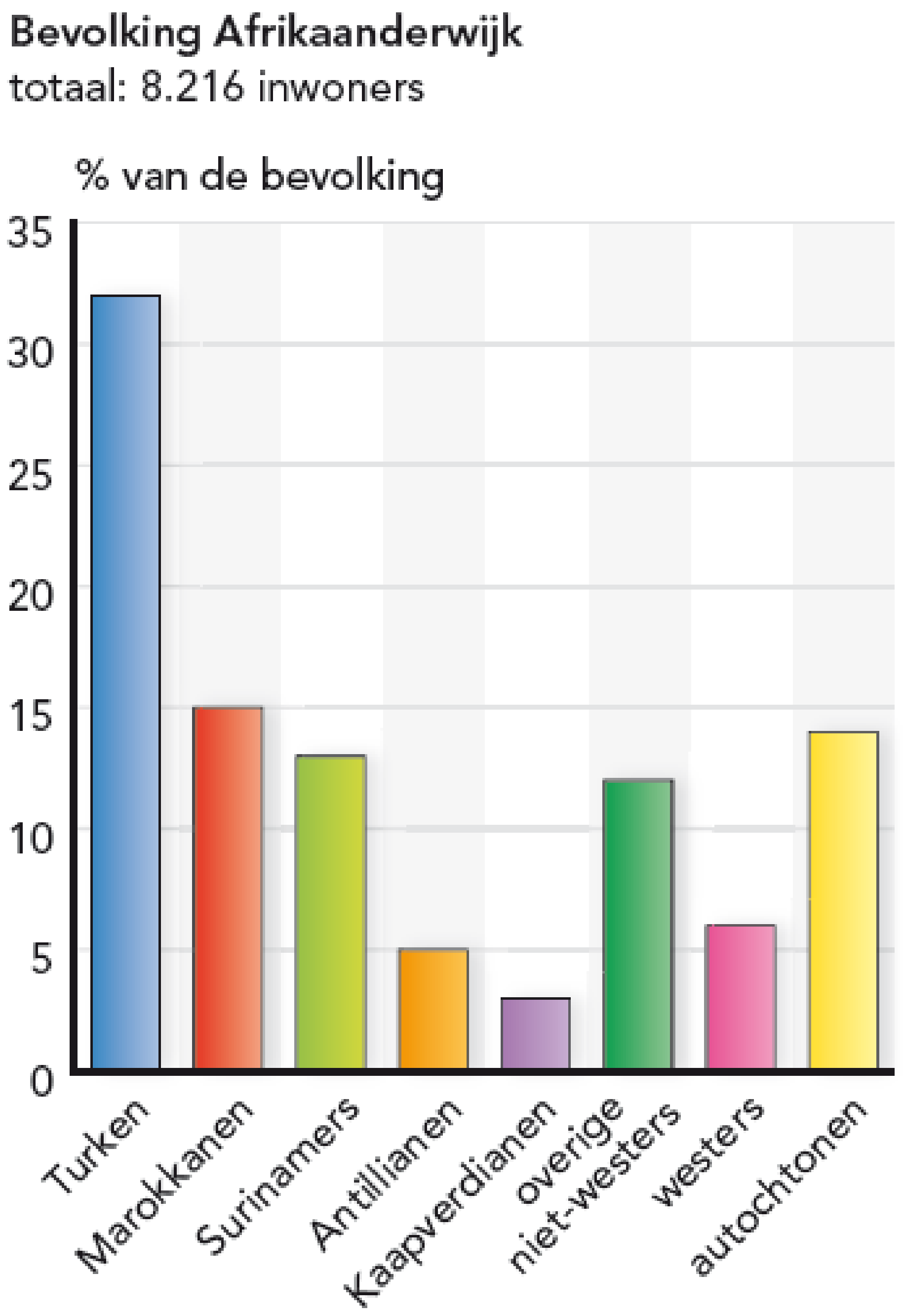

Achterstandswijk

➢ De Afrikaanderwijk is sinds 1900 sterk veranderd door:

- de sluiting van de havens bij het stadscentrum.
  - verplaatsing havenwerk
  - **automatisering werkloosheid**

- **selectieve migratie**
  = migratie vanwege bepaalde kenmerken, zoals inkomen en scholing

 De Afrikaanderwijk werd een **achterstandswijk**:
- *bewonerskenmerken*: hoge werkloosheid, laag opleidingsniveau, enz.
- *woningkenmerken:* klein, slecht onderhouden
- criminaliteit, verloedering

http://www.youtube.com/watch?v=ye9XMsbiBqE | Nehalennia | Baart, A.W. (ABA) - Outl... | Geschiedenis 24 - Inhul... | assets.digi.persgroep.be | ▶ Aanpakken in de ...

and Bewerken Beeld Favorieten Extra Help

YouTube NL

tarwewijk

Inloggen

Gids

Uploaden

120%

Stedelijke vernieuwing kan door:

- **1: Stadsvernieuwing, 2: herstructurering en 3: gentrificatie**

1: Sv: Opknappen en verbetering van de woningen, woonomgeving en leefbaarheid met **nadruk op behoud** van de bestaande bebouwing (renoveren)

2: Hs: Ingrijpende verbetering van de woningvoorraad, wijkvoorzieningen etc. en daarmee de bevolkingssamenstelling (saneren)

3: Gf: Vestiging van een bevolkingsgroep met een hogere sociaaleconomische status in een buurt met een lagere status.

1: Stadsvernieuwing

- Drie speerpunten van de **stedelijke vernieuwing** in de Afrikaanderwijk.

1. Woningbouw:
   - **renovatie** opknappen van een woning
    verband koopwoningen en selectieve migratie

2: Herstructurering

Ingrijpende verbetering van de woningvoorraad, wijkvoorzieningen etc. en daarmee de bevolkingssamenstelling (saneren)

2. Verbetering **inrichting**:
   - betere bereikbaarheid en infrastructuur
   - parken en plantsoenen

3. Verbetering **voorzieningen**:
   - scholen en sport

    verband onderwijs en criminaliteit

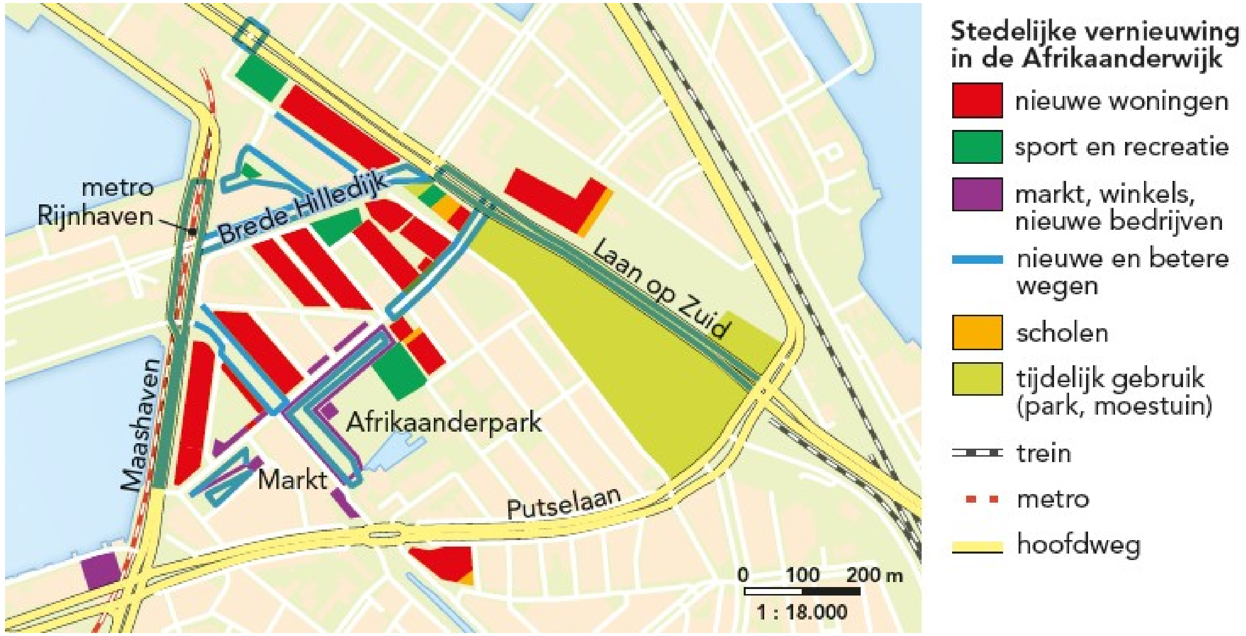

CAT
CATERPILLAR

3: Gentrificatie

- Proces waarbij mensen met relatief hoge inkomens gaan wonen in stedelijke buurten met een lage status. In wijken met sfeer vaak nabij stadscentrum.

3: Gentrificatie

- ►Vorm van stedelijke vernieuwing: bijzondere oudere panden in de stad worden opgeknapt door renovatie of restauratie □ gewild als woonruimte □ *gentrification*.
  Dit trekt mensen uit de middenklasse aan, waardoor de koop- en huurprijzen in de wijk stijgen □ oorspronkelijke, armere bewoners vertrekken. De samenstelling van de wijk verandert.

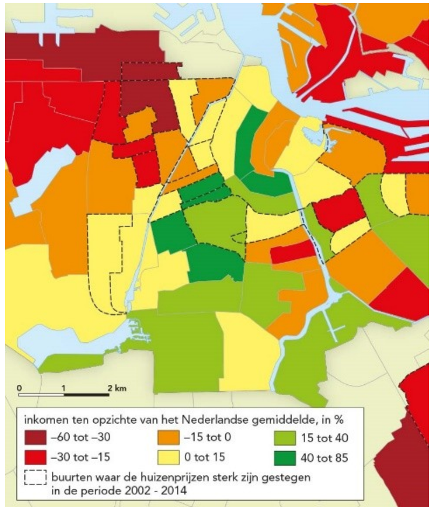

3: Gentrificatie

- Gentrification vooral bij straten met een bepaalde uitstraling: variatie aan bebouwing, sfeer en/of de ligging bij een park, metrostation of historische binnenstad.

3: Gentrificatie

- Jonge creatieve mensen ontdekken sfeer van de wijk en knappen goedkope woningen op.

  Opgevolgd door de kapitaalkrachtige, jonge beroepsbevolking met een stedelijke leefstijl: *yuppen* en *dinks*.

  Ook jonge middenklassegezinnen verhuizen naar deze wijken. Er ontstaan wijken in de stad met een hogere sociaaleconomische status.

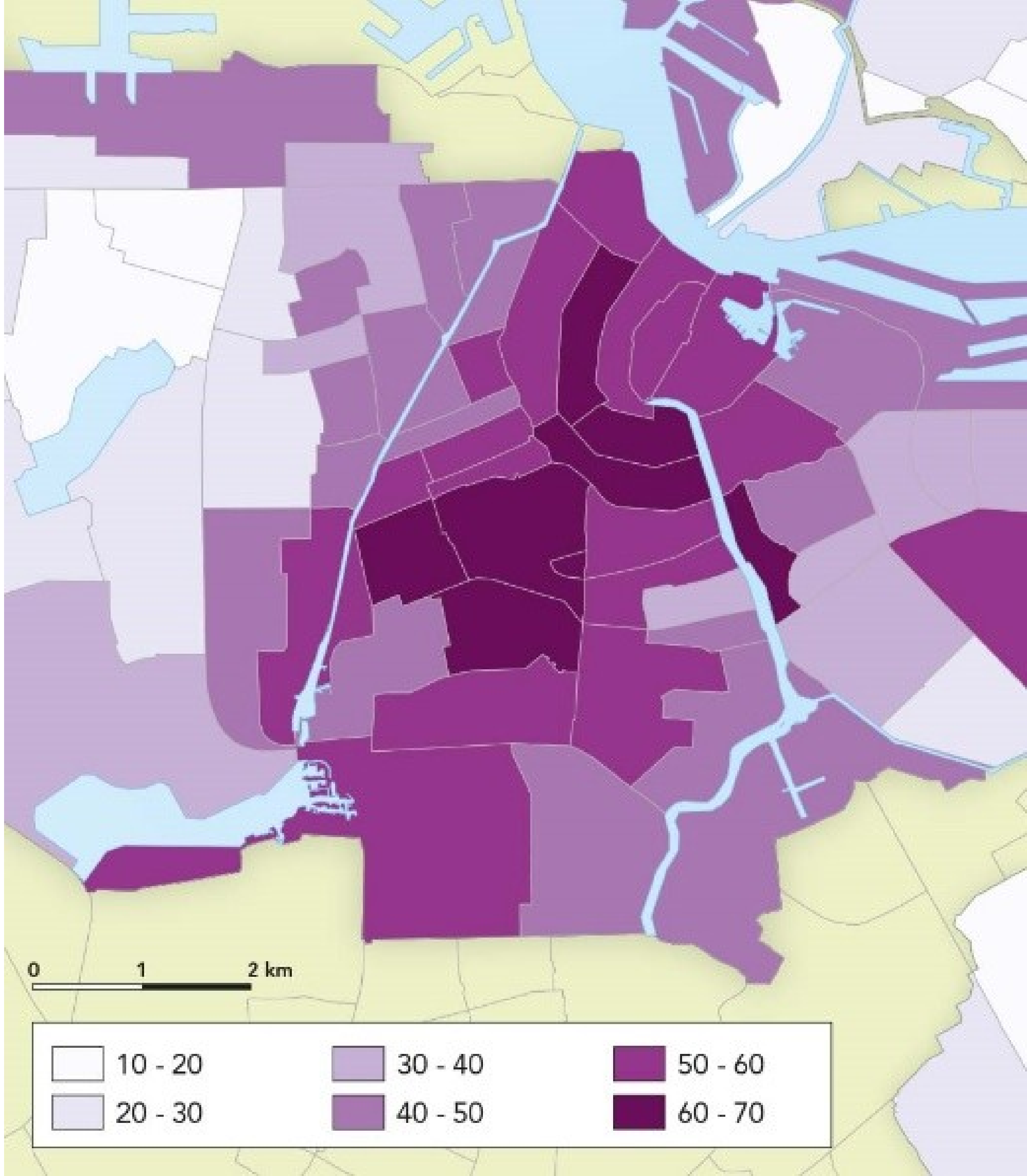

3: Gentrificatie

- Met de oprukkende yuppen en welvarende gezinnen verandert het straatbeeld.

3: Gentrificatie

Bewonerskenmerken:

Wie: Starters veelal in de creatieve sector en Young Urban Professionals (YUPPEN) HIPO

Groote van huishouden: 2

Etniciteit: Nederlandse

Inkomen: dubbel inkomen (hoog)

Gezinsfase: geen kinderen

Leeftijd: Jong

Yuppen, HIPO

3: Gentrificatie

Woningkenmerken:

Ouderdom: oud maar gerenoveerd, sfeervol

Eigendom: van huur naar koop

Woningtype: Oude fabrieksterreinen, oude wijken nabij centrum

Onderhoud: goed

Ontwikkeling woningwaarde

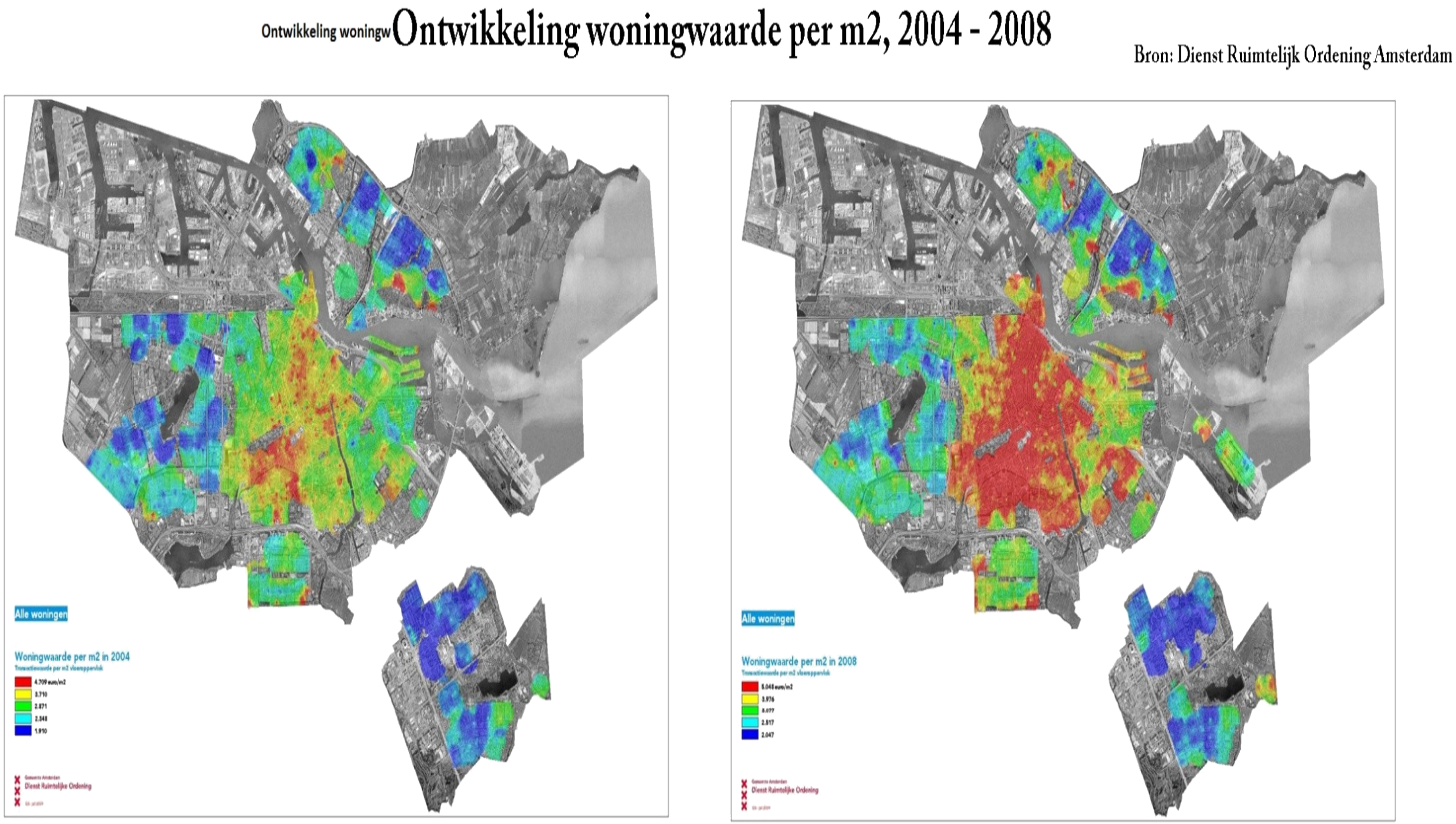

Gevolgen gentrificatie:

- Verdringing van arme gezinnen met kinderen en mensen met een laag inkomen.
- Demografische samenstelling van de buurt verandert.
- Percentage autochtone bewoners neemt toe
- Polarisatie neemt toe.

Vaardigheden gentrificatie

- Kunnen herkennen op foto’s wijken.
- Kunnen herkennen op kaarten.

Kennen & kunnen HFD 2

Kennen:
§1: Hoe verbeter je de inrichting van het stadscentrum?
§2: Hoe kan stedelijke vernieuwing de leefbaarheid van achterstandswijken verbeteren?
§3: Met welke maatregelen is de bereikbaarheid van stedelijke gebieden te verbeteren?
§4: Waardoor verandert het landelijk gebied?
§5: Hoe kun je bij een daling van het aantal inwoners de leefbaarheid verbeteren?
Begrippenlijst hfd 2.
Aantekeningen

Kunnen:
- Kenmerken van gebieden beschrijven en verklaren
- Verschijnselen in gebieden beschrijven
- Gebieden vergelijken
- Verbanden leggen tussen verschijnselen in gebieden
- Werken met verschillende soorten statistieken